

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 20 grudnia 2016 r. o sygnaturze akt I Ns 1205/15, Sąd Rejonowy w Pabianicach postanowił:

1. oddalić wniosek,
2. ustalić, iż wnioskodawcy i uczestnik ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Apelację od powyższego postanowienia wywiedli wnioskodawcy, zaskarżając je w całości. Orzeczeniu temu zarzucili naruszenie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego skutkującego niezasadnym przyjęciem, że uczestnik nie korzysta z działki wnioskodawców, gdy z okoliczności sprawy wynika, że słup stanowi element infrastruktury gdyż jego usunięcie zagraża bezpieczeństwu sieci energetycznej i nie jest możliwe w konsekwencji naruszenie;
2. art. 305² § 2 k.c. w zw. z art. 49 § 1 k.c. przez ich pominięcie wskutek sprzecznego z doświadczeniem życiowym przyjęcia, że słup energetyczny nie jest elementem sieci energetycznej przedsiębiorstwa.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Pabianicach celem ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm obowiązujących.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja jest o tyle zasadna, że skutkowałą uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Kontrola instancyjna doprowadziła Sąd Okręgowy do przekonania, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy. Pojęcie „istoty sprawy”, o którym mowa w art. 386 § 4 k.p.c. (stosowanym w tej sprawie odpowiednio na podstawie art. 13 § 2 k.p.c.) dotyczy jej aspektu materialnego i w tej jedynie płaszczyźnie może być oceniany zarzut jej nierozpoznania. W judykaturze jednolicie przyjmuje się, że nierozpoznanie istoty sprawy zachodzi wówczas, gdy Sąd nie zbadał podstawy materialnej pozwu, jak też skierowanych do niego zarzutów merytorycznych i w swoim rozstrzygnięciu nie odniósł się do tego, co jest przedmiotem sprawy, np. bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (tak m.in. SN w wyroku z 12.09.2002 r., IV CKN 1298/00, Lex nr 80271, w post. z 2.12.2015 r., IV CZ 56/15, Legalis nr 1398619).

Istotą tego postępowania było rozstrzygnięcie o żądaniu wnioskodawców – P. S. i E. S., którzy domagali się ustanowienia na swojej nieruchomości położonej w K. przy ul. (...). Rzeczą Sądu Rejonowego było zatem zbadanie, czy tak określone żądanie podlega uwzględnieniu, czy też wniosek taki należałoby oddalić.

M.-prawną podstawę zasadności roszczenia o ustanowienie służebności przesyłu stanowi przepis art. 305² § 2 kodeksu cywilnego, zgodnie z którym, jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu. Z powyższego więc wynika, że właściciel nieruchomości, który żąda, aby jego nieruchomość została obciążona służebnością przesyłu, musi wykazać, że służebność taka jest konieczna do korzystania przez przedsiębiorcę z urządzeń przesyłowych. W związku z tym, że ustawodawca w żaden sposób nie doprecyzowuje przesłanki "korzystania" z urządzeń przesyłowych, wydaje się, że roszczenie właściciela nieruchomości dochodzone na podstawie art. 305² § 2 k.c. jest uzasadnione, jeśli ta służebność

jest konieczna do korzystania w jakikolwiek sposób z urządzeń przesyłowych. Ponadto większość przedstawicieli doktryny twierdzi, że służebność przesyłu jest zawsze konieczna, gdy urządzenia przesyłowe zostały po prostu wybudowane na cudzym gruncie (zob. np. E. Gniewek, Art. 305² k.c., [w:] E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Legalis/el. 2016; czy też J. Pokrzywniak, Art. 305² k.c., [w:] M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz, Legalis/el. 2016).

Tymczasem w kontrolowanej sprawie Sąd Rejonowy uznał, że przesłanka konieczności korzystania z urządzeń przesyłowych nie zachodzi i oddalił na tej podstawie wniosek. Stwierdził, że urządzenia przesyłowe znajdują się na działce wnioskodawców, ale pełnią tylko rolę pomocniczą. Oddalenie wniosku na takiej podstawie jest w ocenie Sądu Okręgowego niedopuszczalne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Pabianicach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.